

HATÁRTALANUL!

**Magyar történelmi és kulturális kincsek nyomában,
Horvátországban**

Pályázati azonosító: HAT-KP-1-2021/1-000148

2022.06.08. - 2022.06.11.

Székesfehérvári Vasvári Pál Gimnázium

7.B

Az előkészítő órák (2022. május 30 – június 05.)

Osztályfőnökünk, Lukács Zsuzsanna tanárnő már év közben elmondta nekünk, hogy a Határtalanul! programban az osztálynak van egy nyertes pályázata. De a covid miatt sokáig nem lehetett tudni, hogy a megvalósítására ebben a tanévben tényleg lesz-e lehetőség. Mikor kiderült, hogy mehetünk négy napra Horvátországba, az egész osztály örült, és azt sem bántuk, hogy a kirándulást megelőző héten a tanáraink előkészítő órákat tartottak nekünk, hogy tájékozottabbak legyünk.

Május 30-án a történelemórán tanárunk, Lukács tanárnő, elmagyarázta, hogyan kerülnek a szomszédos országokba magyarok. Beszélte a trianoni békeszerződésről, ill. annak következményeiről, a határon túli magyarok általános helyzetéről és Horvátország történelméről is. Megismertük Magyarország és Horvátország csaknem ezeréves kapcsolatát. Csoportos foglalkozás során felelevenítettük a két ország közös hőseit: a Zrínyieket, Frangepánokat és Erdődyeket. Rengeteg új információval gazdagodhattunk.

Földrajztanárunk, Altmár Kristóf tanár úr segítségével június 2-án megkerestük a térképen azokat a településeket, ahová megyünk (pl.:Várdaróc, Eszék, Zágráb, Fiume, Abbázia, Varasd, Csáktornya). Foglalkoztunk a horvátországi magyarság jelenlegi helyzetével és problémáival is: megtudtuk, hogy kevesen vannak (kb. 14 ezren), főként a határ mentén Eszék-Baranya megyében élnek, és őket is érinti a külföldi elvándorlás.

Az osztályfőnöki órán (június 03-án) osztályfőnökünk elmondta azokat a dolgokat, amelyek fontosak. Felhívta a figyelmünket a réteges öltözködésre, a kulturált viselkedésre, az energiaital mellőzésére és az éjszakai pihenés fontosságára is. Ismertette velünk a kirándulás programját is. Sajnos az osztály „legfontosabb” kérdésére (Hány fősek lesznek a szobák a szállásokon?) ekkor még nem tudott válaszolni, de megnyugtatót minket, hogy a lehetőségekhez mérten mindenki azzal lesz egy szobában, akivel szeretne.

Előkészítő történelemóra

Előkészítő földrajzóra

Előkészítő osztályfőnöki óra

A kirándulás

1. nap (2022. 06. 08.)

Én a kirándulás miatt nagyon izgatott voltam, ugyanis még soha nem jártam a határokon túl, nem hogy Horvátországban! Így már két nappal indulás előtt útra kész voltam. Június 8-án, szerda reggel 7:15-kor a sulis mellől, a vasútállomástól indult a busz. Én a tanárokhoz közel ültem, de azért még ott is érezhető volt a busz végében lévő buli hangulat. Főként zenét hallgattunk, bár az osztály fele a korai indulásnak köszönhetően elég gyorsan elaludt. Mohács előtt néhány kilométerrel az idegenvezetőnk, Simon Péter Bendegúz emlékeztetett minket az 1526-ban itt lezajlott török elleni csatára. És mi - mert nem tudtunk, mit reagáljunk, a rövid, de velős ismertető befejezése után – megtapsoltuk Bendegúzt, ezt a jó szokásunkat az egész kirándulás során megőriztük. Mohácson a busz szobrokkal díszített körforgalomnál a Tescóban elmentünk végre mosdóba. A határnál várakoznunk kellett egy kicsit, majd a határőrök az egész buszt leszállították, és egyenként ellenőrizték az úti okmányainkat.

Utazásunk első határon túli állomása Várdaróc volt, azon belül is a tájház. Az ott lévő néni sok érdekességet mesélt nemcsak a régi iskolarendszerről, hanem még a falunak és a környékének a történelméről is. Többek között azt is megtudtuk, hogy nem messze épült ki a limes a rómaiak idején, amit még I. Szulejmán is megjárt. Elmondta, hogy 1990-ig iskolaként működött az épület, és ő még itt tanult. Megtekintettünk egy filmet a Darócon hagyományos kakasüetésről, ami röviden arról szól, hogy amelyik lány leüti bekötött szemmel a kakas fejét, az még abban az évben férjhez megy. Az állatok védelme érdekében ezt a népszokást természetesen ma már jelképesen, plüss kakassal játsszák. A kakasüetés a farsang végén van, és kapcsolódik hozzá egy felvonulás, az egyik szekéren lévő csónak az árvizet, a tűzhely pedig az otthont jelképezi.

A Kopácsi-rét Természetvédelmi Területnél, elmondták, hogy melyek az ott fellelhető állatok, illetve hogy mi jellemző rájuk, például a kopácsi folyami kagyló csak itt található meg. Láttunk récéket és gyönyörű szép tavi rózsákat is, miközben a fapallókon végigsétáltunk a vizenyős terület felett.

Ezen a napon az utolsó programunk Osijek, azaz Eszék volt, amiről Bendegúz elmondta, hogy egy vízi vár van ott, és az előtte lévő híd minden korszak minden háborújában fontos volt ellátási szempontból, például Zrínyi Miklós is ezt égette fel, hogy a törökök ne tudjanak átkelni a Dráván. Sajnos nagyrészt építkezések zajlottak a várban, így nem volt akkora élmény, igazán csak a ferences rendi templomot tudtuk rendesen megnézni. A várból a Dráva

mentén, a futópályán besétáltunk a városba, ahol rengeteg volt a szebbnél szebb épület, viszont a délszláv háború nyomai még látszottak egy-egy házfalon. A Szent Péter-Pál katedrális is fel volt állványozva, de ettől függetlenül be lehetett menni a neogótikus templomba. Az orgona egy egész falat elfoglalt, a plafonon lévő hatalmas freskó pedig nagyon szépen ki volt dolgozva, az egész épület eléggé tiszteletet parancsoló volt. Ez után kaptunk egy kis szabadidőt, és elhatároztuk, hogy fagyizással fogjuk tölteni, így elindultunk kb. tizenketten fagyizót keresni. Itt viszont kisebb nyelvi akadályokba ütköztünk, ugyanis az okozott problémát, hogy milyen nyelven kérjünk, ugyanis németes osztály vagyunk, megpróbálkoztunk ezzel a nyelvvél, és szerencsére az árus is beszélt németül.

Eszékről végre a szálláshoz indultunk. Csúszán a Piros Csizma szállóban minden szobához külön fürdőszoba tartozott, így mind a 29 lány megnyugodott, hogy nem kell sorban állással tölteni az este nagy részét. A vacsora előtt kisebb bonyodalom támadt, mert Boti véletlenül bezárta magát a mosdóba, és bent ragadt, mert se belülről, se kívülről nem tudták kinyitni. A tulajdonos engedélyével Keán végül berúgta a fürdőszoba ajtaját, közben Boti bebújt a kádba, hogy nehogy ráessen az ajtó. Így Boti épségben „kiszabadult”, és szerencsére az ajtónak se lett nagy baja. A vacsorára kaptunk levest, ami nekem csípős volt, de a palacsinta nagyon finom volt, kár, hogy csak egy jutott mindenkinek. Este kilenc óráig sétálhattunk a faluban a szállás körül, de annyi volt a kóbor kutya hogy öt percenként irányt változtattunk. A szobákban borzasztóan fülledt volt az idő, pedig volt légkondi, csak távirányítót nem kaptunk hozzá, viszont Bendegúz szerzett nekünk egy ventilátort, amit óránként adtunk tovább egymásnak, így már nem fulladoztunk. Alvás előtt szinte az egész osztály kiment az udvaron lévő padokhoz, és ott zenét hallgattunk, beszélgettünk, haját fontunk, nassoltunk, és Boti is részletezte kis kalandját.

Várdaróc

Kopácsi-rét

Eszék

Csúza – a szállás udvara

2. nap (2022. 06. 09.)

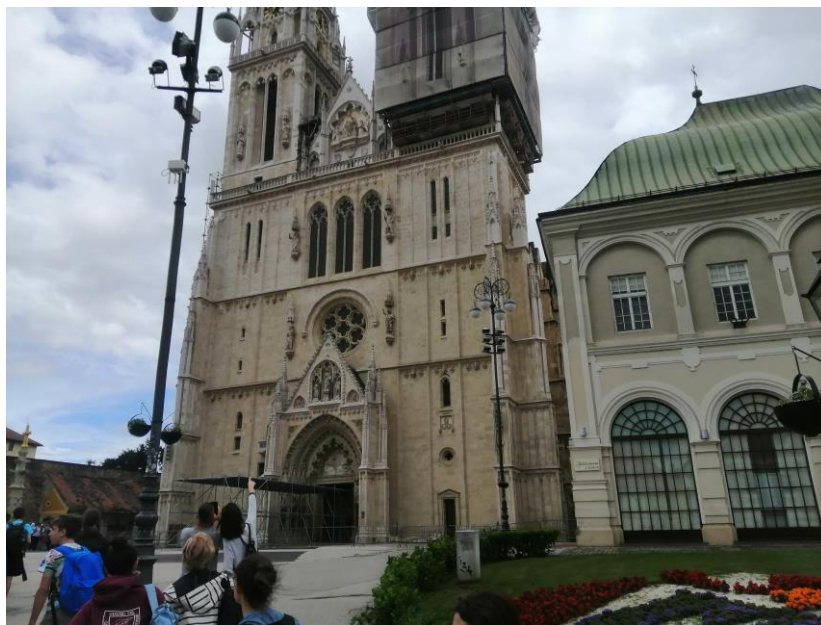
Reggel elég fáradtan ébredtem, mert az ágy rugói szinte átszúrták a matracot, illetve mert elég későn aludtunk el. A reggelire rántottát, virslit, felvágottat kaptunk, és az ebédet helyettesítő szendvicseket magunknak kellett elkészíteni. Az aznapi program egészét Zágráb és az utazás töltötte ki (ami elég hosszú volt).

Zágrábban elsőként a Szent István Székesegyházat néztük meg, ahol Szent László palástja is található, a templomot körülvevő bástyákat pedig még IV. Béla építtette. Sajnos a 2020-as földrengés okozta károk még most is láthatók a templomon. Majd tettünk egy nagy sétát a történelmi belvárosban, elmentünk a parlamenthez és a báni palotához is, a Szent Márk templom Zsolnai cserepekkel fedett teteje lenyűgöző volt. A következő állomás a Jellasics-szobor volt, ami régebben Magyarország felé mutatott, ezzel jelképezve azt, hogy 1848-ban Jellasics megtámadta Magyarországot. De ma már másik irányba néz a szobor, mert a délszláv háború alatt elfordították az akkori ellenség, Szerbia felé. Ám ma már ez sem igaz, mert jelenleg a tenger felé néz a horvát bán. A Jellasics-téren szabadon engedtek minket tanáraink, és mi elindultunk hűtőmágnes-beszerző körútra, aminek az lett az eredménye, hogy elvesztettem az egyik barátnőmet, Fruzsit egy négyemeletes Müllerben, de végül meglettük egymást, sőt még egy souvenir boltot is találtunk, ahol rendesen bevásároltunk az otthoniaknak. Délután a szállás felé indultunk, így megint egy hosszabb buszozásban volt részünk.

A szállásunk településére: Crikvenicára a sofőr gond nélkül elvezette a buszt, de ekkor kezdődtek a gondok, ugyanis a GPS nem találta a „Villa Baranya” címét, amiről utóbb kiderült hogy j-vel kell írni. Crikvenicán belül egy hotelben kért az idegenvezetőnk útba igazítást, és megtudtuk, hogy a Domino panziót kell keresnünk. Viszont az odavezető út nem éppen buszoknak lett kitalálva. Én komolyan azt hittem, belemegyünk, ha nem is egy házba, de minimum egy kerítésbe. A sofőrünk, Laci bácsi minden elismerésre méltó, mert tolatva képes volt végigmenni egy szűk, kanyargós utcán, és onnét még be is tudott kanyarodni a panzió utcájába. A vacsoránál is volt egy kis kellemetlenség, mert két gluténérzékeny is van az osztályban, ennek ellenére a vacsorához a levesben tészta volt, illetve a második fogás rántott hús volt. Tanáraink meg akarták kérdezni a konyhás nénitől, hogy van-e külön nekik „mentes kaja”, de kiderült, hogy a néni csak horvátul beszél. Végül már a google horvát-magyar fordító programját is bevetették, de a néni erre is csak azt mondta, hogy „nema gluten” vagyis hogy nincs glutén az ételben, így arra jutottunk, hogy magát a glutén szót nem

ismerte. A gond mindezzel „csak” annyi volt, hogy este a gluténérzékenyek nem tudtak meleg ételt enni.

A városnézésben úgy elfáradtam, hogy már tíz óraker ágyban voltam. A barátnőm, akivel egy szobában voltam, csak éjféltre jött be, ezért én sem aludtam sokat, csak szakaszokban. Ezt még tetézte, hogy az ajtó és az ablak is folyton kinyílt, ugyanis a zárnyelvek nem működtek, a szél meg eléggé fűjt. Előbb a csukott ablakot csapta ki a szél, aztán az ajtót. Hiába csuktunk vissza mindent, a nyílászárók ennek ellenére öt percenként nyikorogva kitérültek. A végén három bőrönddel és négy táskával torlaszoltuk el azokat, ezzel elértük, hogy már csak résnyire legyenek nyitva.

Zágráb

Zágráb

Zágráb

Zágráb

Crikvenica – a szállás udvara

3. nap (2022. 06. 10.)

A harmadik nap reggelén hatkor keltem, mert szintenként közös volt a fürdőszoba, sajnós. A reggeli sokkal finomabb volt, mint az előző szálláson. Volt nutella, lekvár, müzli, felvágott, virsli, főtt tojás is tejjel, illetve teával. Viszont a glutén probléma még mindig nem oldódott meg.

Reggeli után az első programpont a hajókázás volt, és amíg oda tartottunk, megint átmentünk azon a hídon, ami mellett egy hatalmas völgy volt óriási, méregzöld fákkal, és mellettük ott volt a - felhős idő miatt - szürke tenger. A hajóra vittünk az esőkabátot is, mert be volt borulva az ég, de Havranek tanárnő jóslata szerencsére bevált: „csak akkor fog esni az eső, ha buszban vagyunk vagy a szálláson, amúgy meg kellemes pólós idő lesz helyenként napsütéssel”. Én a hajó orrában ültem, és az ismert titanicos jelenetet játszottuk el Fruzsival. Később kaptunk gyümölcslet a hajós kapitánytól, majd feljött hozzánk Bendegúz és Lukács tanárnő is. Láttunk a parton nagyon furcsa épületeket, és kiderül, hogy azok olajfinomítók, sőt a MOL olajfinomítói! Szóval a tanárnő szerint még itt is magyar vonatkozású helyeket találtunk. A hajón kissé átfáztunk a szélnek köszönhetően, de még a másik osztályt meg kellett várnunk, és addig lehetőségünk volt fürödni egyet a tengerben. Én nem voltam olyan bátor, mint a fiúk és az a három lány, akik képesek voltak még úszni is a tengerben, de azért átvettem a rövidnadrágomat, és térdig bementem a vízbe. A mólón ettük meg az ebédet helyettesítő szendvicseket, ami szerintem nagyon hangulatos volt, és láttunk két rákot is, olyan nagyok voltak, hogy én ekkorákat eddig még csak filmekben láttam.

A hajókázás és fürdés után Tersattóba indultunk, és megint rengeteg alagúton hajtottunk át. Először a Mária búcsújáró templomba látogattunk el, ahol a terem egészét beborították a festmények, hajómakettek és fényképek, melyeket a tengeri viharokat túlélő hajósok hagytak ott hálából. Onnét a várba mentünk, és a bástyáról néztünk le a mélybe. A kilátás, én úgy gondolom, hihetetlen volt, mert az egyik oldalon ott volt a gyönyörű türkizes tenger a hajókkal, de ha az ember elfordította a fejét, akkor a dombok tárultak a szemé elé rettenetesen magas fákkal. Innét lesétáltunk a nagyjából 500 lépcsőfokból álló Lépcső utcán. Már éppen úgy gondoltam, hogy én ezt nem fogom tovább bírni, és már minden bajom van, amikor egy idős bácsi jött felfelé bevásárló szatyrokkal, és bement az egyik házba. A lányokkal arra jutottunk, hogy simán le tudunk menni egyszer ezen a lépcsőn, ha a bácsi ennyi idősen képes ezt naponta megtenni ráadásul valószínűleg többször is. Szerencsére végre leértünk, és elmentünk ahhoz a templomhoz, ahol régen Jókai nevelt lánya és Feszty Árpád

összeházasodott. Innét az óratoronyhoz mentünk, amin Habsburg császárok - egyben magyar királyok - szobrai szerepeltek. A kikötő mentén pedig emléktáblákat kerestünk fel, és majdnem mindegyik alatt ott volt valamelyik magyar iskola koszorúja (pl. Baross Gábor emléktáblájánál).

A következő állomás Abbáziában a Hotel Palace Bellevue volt, ahol az idegenvezető Markusovszky Lajosról beszéltek nekünk, ő az 1848-49-es forradalom és szabadságharc alatt volt tábori orvos, és ő vezette be, hogy műtétek előtt altassák el a betegeket, s nagyon bátor módon az eljárást saját magán tesztelte, kísérletezte ki. Majd sétáltunk egyet a tengerparti sétányon, amire hollywoodi mintára csillagokba voltak írva a híres horvát emberek, ott volt köztük Nikola Tesla is. A sétányról megnéztük a „lány a sirállyal” szobrot, ami a legenda szerint egy itt vízbe fulladt nemesnek állít emléket. Itt is kaptunk egy óra szabad időt, és elszomorítónak tartottam, hogy negyven perc alatt Abbáziában, a tengerparton nem találtunk fagyizót. Kávézók persze voltak, de azok a hotelekhez tartoztak így oda nem akartunk menni, de mikor mégis rászántuk magunkat, nem tudtunk rájönni, hogy milyen ízűek a fagyik, mert azokat a gyümölcsöket még magyarul sem ismerem. Így végül a második Konzum áruházban (ugyanis az első természetesen zárva volt) végre vettünk egy pálcikás jégkrémet, amivel lementünk a partra, és leültünk a sziklákra. Igaz, hogy csurom víz lettem, de úgy érzem, megérte, mert soha nem akarom elfelejteni azt, ahogy ott beszélgetünk a tengerparton fagyival a kezünkben, és közben a hullámok csapkodták a köveket.

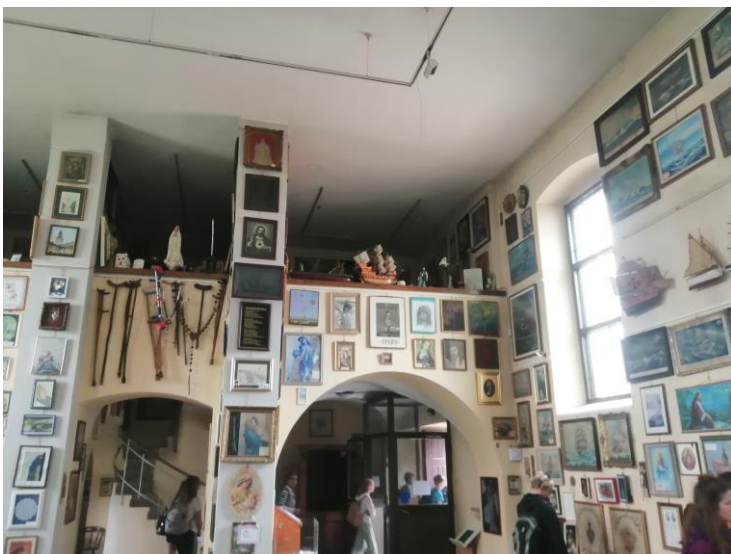
A szállás felé vezető úton régi magyar slágereket és német gyerekdalokat hallgattunk és énekeltünk, utóbbit osztályfőnökünk legnagyobb örömére. Vacsora előtt még lemegettünk egyet csobbanni a nagyon közeli tengerpartra, mert szépen kisütött a nap. A tenger ennek ellenére hideg volt, de már én is bevállaltam egy kis úszást. Este már volt gluténmentes vacsora is! Vacsora után kimentünk egyet röpizni, a labdát sikerült kiütnünk a szomszéd utcába egy kocsi alá, de végül ki tudtuk szabadítani. E közben a fiúk Bendegúzzal kiegészülve fociztak. A szobában még csaptunk egy énekléssel egybekötött kártya partit aztán mentünk aludni. Hajnali háromkor pedig ismét arra keltem, hogy ajtó-ablak tárva nyitva volt, ami miatt szörnyen hideg volt már a szobában. Rutinosan felállítottam a barikádokat és visszaaludtam.

Hajókázás

Fürdőzés

Tersatto

Tersatto

Fiume

Abbázia

4. nap (2022. 06.11.)

Reggel gyorsan ettünk, és összeszedtük a cuccainkat, és pattantunk is buszba, mert már mindenki elfáradt, és haza akart menni. Ez a hosszú busz út elég csöndesen telt, mert mindenki elaludt ki hosszabb, ki rövidebb időre.

Varasd után, melyről megtudtuk, hogy régen, rövid ideig ez volt Horvátország fővárosa, érkeztünk meg Csáktornyára. A Zrínyi Miklós-emlékműnél koszorúztunk, és bementünk a várba, ami tele volt szobrokkal.

Ezt követően elmentünk még egy bevásárló központba, hogy elköltsük a kunáinkat. A határon szinte várakozás és gond nélkül átkeltünk, még le se kellett szállnunk a buszról. Innentől kezdve az M7-esen hazafelé vettük az irányt, Balatonlelle környékén a rendőrök minden autót és buszt letereltek az autópályáról egy benzinkúthoz. Megtudtuk, hogy az autópályamatricákat ellenőrzik egy évre visszamenőleg, ráadásul főként a külföldi rendszámú autók/buszok esetében. A mi buszunk román rendszámú volt, így ellenőrizték azt, és tavaly augusztusból találtak is hibát. A rendőrök azt mondták, amíg nem fizetjük ki a nagyjából 70.000 Ft bírságot, addig nem mehetünk tovább. A sofőrnél viszont nem volt ennyi pénz, így Bendegúz mentett meg minket, aki kifizette a bírságot. Végül kisebb késéssel, de megérkeztünk Székesfehérvárra, a vasútállomáshoz, ahol már ott vártak minket a szüleink.

Csáktornya

Csáktornya

Csáktornya

Értékelő órák (2022. június 13.)

A kirándulást követő hétfőn egy témanap keretében minden tanárnak elmeséltük az összes élményünket. Majd sor került Lukács tanárnő és Havranek tanárnő segítségével az értékelő órákra is. Megbeszéltük a határon túli magyarságáról szerzett tapasztalatainkat. Egy házi vetélkedő során kiderült, hogy az osztályban elég sok minden megmaradt a földrajzi, történelmi, kulturális ismeretekből.

Az elkészített és összegyűjtött fényképek segítségével felidézttük a négy napot. Jó volt visszaneézni a kirándulás képeit, aki akarta az egyes képekhez, helyszínekhez kapcsolódóan elmondhatta élményeit, benyomásait is. Ezt követően megnéztük az utazás képeiből készült kisfilmet.

A digitális képeket, a kisfilmet megmutattuk az idősebb iskolatársainknak, a 11. B-seknek is, akik még örültek is nekünk, hiszen addig sem kellett tanulniuk, illetve ők is meséltek nekünk a saját Határtalanul! kirándulásukról, ők a Felvidéken jártak még 2018-ban.

A témanap zárásaként az előre kinyomtatott fényképekből posztereket és kiállítást készítettünk, amit az iskola egyik folyosóján meg is nyitottunk, így az összes diák megnézhetette, hogy merre is jártunk.

Értékelő óra - témanap

Értékelő óra - témanap

Értékelő óra – témanap, vetélkedő

Élménybeszámoló a 11. B-nél

A kiállítás „megnyitója”

A projektnaplót írta: Weidinger Dalma (7.B)